

Ogólnopolska Konferencja Naukowa *Miasto – przestrzeń zróżnicowana językowo i kulturowo* w Bydgoszczy

W dniach 29-30 września 2005 roku na Uniwersytecie Kazimierza Wielkiego spotkali się uczestnicy Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej *Miasto – przestrzeń zróżnicowana językowo i kulturowo* (obradę toczyły się w salach budynku Wydziału Humanistycznego, gdzie mieści się Instytut Filologii Polskiej). Konferencja językoznawcza była jednym z punktów realizacji grantu specjalizacyjnego nt. *Miasto – przestrzeń zróżnicowana językowo, kulturowo i społecznie*. W intencji organizatorów konferencja ta miała stanowić kontynuację rozważań nad polszczyzną mieszkańców miast podjętych w Białymstoku w 2003 roku. Rozszerzono jednak zakres problematyki. Referentom zaproponowano rozważania nad takimi zagadnieniami, jak: miejska polszczyzna mówiona i pisana, gwara miejska z osobliwymi formami dialektalnymi, archaicznymi czy wpływami obcymi, miejska antroponimia, toponimia i frazeologia, obraz języka mieszkańców miast w stylu artystycznym, językowy obraz miasta i jego mieszkańców. Odpowiedzialnymi za organizację konferencji byli pracownicy Zakładu Stylistyki i Pragmatyki Językowej Instytutu Filologii Polskiej Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy. Nad całością spraw organizacyjnych czuwała prof. UKW

Małgorzata Świącicka – kierownik Zakładu Stylistyki i Pragmatyki Językowej, funkcję zaś sekretarza konferencji pełniła mgr Monika Peplińska. Na konferencję *Miasto – przestrzeń zróżnicowana językowo i kulturowo* przybyli profesorowie i doktorzy reprezentujący krakowskie (prof. Halina Kurek, prof. Bogusław Dunaj, dr Mirosława Mycawka, dr Mirosława Sagan-Bielawa), łódzkie (prof. Elżbieta Umińska-Tytoń, prof. Danuta Bieńkowska), poznańskie (prof. Bogdan Walczak, dr hab. Anna Piotrowicz, dr Małgorzata Witaszek-Samborska), białostockie (prof. Henryka Sędziak), gdańskie (dr Aneta Lewińska, dr Ewa Rogowska-Cybulska, dr Marek Cybulski), zielonogórskie (dr hab. Katarzyna Węgorowska), częstochowskie (dr Aneta Majkowska) i bydgoskie (prof. Elżbieta Laskowska, prof. Maria Pająkowska-Kensik, dr Małgorzata Jarczyk, dr Maria Czaplicka-Jedlikowska, dr Magdalena Czachorowska) środowiska naukowe.

W imieniu organizatorów uczestników konferencji powitała prof. Małgorzata Świącicka, a w imieniu władz dziekańskich głos zabrał prof. UKW dr hab. Jacek Woźny.

Po dokonaniu oficjalnego otwarcia konferencji rozpoczęły się obrady plenarne, którym przewodniczyła prof. Henryka Sędziak. Referaty o charakterze plenarnym wygłosili językoznawcy reprezentujący wszystkie ośrodki akademickie biorące udział w konferencji.

W pierwszej części obrad plenarnych wysłuchano referatów: Bogusława Dunaja i Mirosławy Mycawki z Krakowa nt. *Regionalizmy w badaniach polszczyzny miejskiej*, Haliny Kurek z Krakowa nt. *Językowo-kulturowe zróżnicowanie przestrzeni wielkomiejskiej (na przykładzie Krakowa)* oraz Elżbiety Umińskiej-Tytoń z Łodzi nt. *Język mieszkańców Łodzi w utworach literackich*. W drugiej części obrad (po przerwie), którym przewodniczył prof. Bogusław Dunaj, referaty wygłosili: Bogdan Walczak, Anna Piotrowicz, Małgorzata Witaszek-Samborska (Poznań): *Stan i perspektywy badań nad polszczyzną miejską Poznania*, Danuta Bienkowska (Łódź): *Uwagi o frazeologii polszczyzny mówionej łodzian*, Henryka Sędziak (Białystok): *Cechy składniowe mowy mieszkańców Białegostoku na podstawie powieści „Na Młynowej”*. W dalszej części obrad o charakterze plenarnym, którym przewodniczyła prof. Halina Kurek, referentkami były: Elżbieta Laskowska (Bydgoszcz): *Stereotypy Bydgoszczy w prasie lokalnej*, Mirosława Sagan-Bielawa (Kraków): *Przestrzeń miejska a nazewnictwo ulic (na przykładzie toponimii Przemysła)* oraz Katarzyna Węgorowska (Zielona Góra): *Językowy obraz międzywojennego Wilna*.

Popołudniowe obrady toczyły się w dwu sekcjach. W sekcji A, której przewodniczyła prof. Danuta Bienkowska, referaty wygłosiły: Aneta Majkowska z Częstochowy nt.

Kognitywna interpretacja wybranych konstrukcji syntaktycznych (na podstawie „Wyboru tekstów polszczyzny mówionej”), Dorota Cybulska z Białegostoku nt. *Rzeczywistość szkolna utrwalona w słownictwie uczniów szkół średnich* oraz Sylwia Pręcerek z Krakowa nt. *Miejsce regionalizmów leksykalnych w polszczyźnie literackiej mieszkańców Myślenic*. W sekcji B, której przewodniczyła prof. Elżbieta Umińska-Tytoń, wysłuchano czterech prelegentów: Marii Czaplickiej-Jedlikowskiej (Bydgoszcz): *Twórcza aktywność językowa uczniów szkół bydgoskich w świetle przezwisk uczniowskich*, Małgorzaty Jaracz (Bydgoszcz): *Współczesne nazwiska na -owicz//-ewicz w Bydgoszczy*, Andrzeja Chłudzińskiego (Pruszcz Gdański): *Nazwy mieszkańców Świdwina w „Liber beneficiorum domus Corone Marie prope Rugenwold (1406-1528)”* oraz Agnieszki Szeli-gowskiej (Białystok): *Wybrane nazwiska odimienne w Łomży*.

Na zakończenie pierwszego dnia konferencji jej uczestnicy zostali zaproszeni na koncert artystów Instytutu Edukacji Artystycznej Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego, a następnie na uroczystą kolację. W czasie wieczornego spotkania prof. Małgorzata Świącicka podziękowała wszystkim uczestnikom konferencji. Przypomniała, że konferencja w Bydgoszczy jest kontynuacją rozważań nad polszczyzną miejską, podjętych w Białymstoku w 2003 roku z inicjatywy prof. Henryki Sędziak.

30 września 2005 roku w trakcie obrad plenarnych, którym przewodniczyła dr hab. Anna Piotrowicz wysłuchano referatów: Marii Pająkowskiej-Kensik (Bydgoszcz): *Językowy obraz Świecia nad Wisłą w piśmiennictwie*, Marka Cybulskiego (Gdańsk): *Kaszubszczyzna w Gdańsku*, Magdaleny Czachorowskiej (Bydgoszcz): *Dwie powieści jedno miasto – Warszawa w „Lalce” i „Emancypantkach” Bolesława Prusa*. W drugiej części obrad, której przewodniczył prof. Bogdan Walczak, referaty wygłosili: Aneta Lewińska (Gdańsk): *Językowy obraz miasta i jego mieszkańców w pomorskich elementarzach z przełomu XIX i XX wieku* oraz Ewa Rogowska-Cybulska (Gdańsk): *Obraz miasta we Wspomnieniach kobiet wiejskich*.

W czasie konferencji nie wygłoszono wcześniej zgłoszonych referatów: Haliny Pelcowej z Lublina nt. *Regionalizmy czy dialektyzmy – o zjawiskach językowych wspólnych miejskiej polszczyźnie mówionej i gwarom ludowym*, Janiny Gardzińskiej z Siedlec nt. *Nazwy własne w przestrzeni kulturowej trzech siedemnastowiecznych miast wschodniego pogranicza językowego i etnicznego*, Krystyny Wojtczuk z Siedlec nt. *O nazwach kulinarnych w siedleckich lokalach gastronomicznych*, Romany Łobodzińskiej z Wrocławia nt. *Aktualne tendencje w nominacji nowych osiedli Wrocławia*, Doroty Czyż z Białegostoku nt. *Wybrane cechy języka mieszkańców Białegostoku*

oraz Adama Siwca z Lublina nt. *Przestrzeń miejska jako przestrzeń onomastyczna (uwarunkowania lingwistyczno-kulturowe)*.

Problematyka poruszana w referatach była obszerna i zróżnicowana. Autorzy referatów w udany i interesujący sposób realizowali temat konferencji. Polszczyźnie mieszkańców miast przyglądano się z językowego i kulturowego punktu widzenia, zagadnienia dotyczące tej tematyki ujmowano zarówno na płaszczyźnie diachronicznej, jak i synchronicznej, wykorzystując różnorodne metodologie. Podstawą formułowania spostrzeżeń i wniosków na temat polszczyzny miejskiej stały się różne teksty o charakterze publicystycznym, artystycznym, reprezentujące polszczyznę literacką oraz potoczną, realizujące odmianę mówioną i pisaną polszczyzny. Wygłoszone referaty spotkały się z dużym zainteresowaniem uczestników konferencji, o czym świadczyła ożywiona dyskusja, zarówno w konferencyjnej sali, jak i w kularach. Formułowano pytania szczegółowe do prelegentów, poruszano również zagadnienia natury ogólniejszej, metodologicznej.

Podsumowania konferencji *Miasto – przestrzeń zróżnicowana językowo i kulturowo* i jej zamknięcia dokonała w imieniu organizatorów prof. Małgorzata Święcicka. Podziękowała referentom, przewodniczącym obrad, a także dyskutantom, bez których udziału i zaangażowania trudno – zdaniem organizatorki –

wyobrazić sobie udaną, owocną i interesującą konferencję naukową. Konferencja udowodniła ważkość podejmowanych zagadnień, nakreśliła też nowe obszary badawcze. Prof. Małgorzata Świącicka zebrała uczestników z nadzieją spotkania na kolejnej konferencji poświęconej polszczyźnie mieszkańców miast. Nadto prof. Małgorzata Świącicka poinformowała, że wygłoszone w czasie konferencji referaty zostaną opublikowane w interdyscyplinarnym tomie pt. *Miasto – przestrzeń zróżnicowana językowo, kulturowo i społecznie* w 2006 roku. W trakcie podsumowania głos zabrała także prof. Henryka Sędziak, która podziękowała organi-

zatorom za podjęcie się trudu przygotowania tegorocznej konferencji poświęconej językowi mieszkańców miast. Nadto przypomniała historię pierwszej z tego cyklu konferencji w Białymstoku. Słowa podziękowania za zorganizowanie konferencji złożył na ręce prof. Małgorzaty Świącickiej również prof. Bogdan Walczak.

Konferencja *Miasto – przestrzeń zróżnicowana językowo i kulturowo* stała się także okazją do zaprezentowania publikacji Wydawnictwa Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy, zwłaszcza prac bydgoskich językoznawców i literaturoznawców.

Monika Peplińska